

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Цивільне процесуальне право
Викладач (-і)	Петечел Надія Михайлівна, к.ю.н., ст. викладач кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	Петечел Надія Михайлівна (0342) 596178
Е-mail викладача	Петечел Надія Михайлівна nadiia.petechel@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/hrafik-samostijnoi-roboty-zi-student/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм, що регулюють діяльність та пов'язані з нею процесуальні правовідносини суду та учасників судового процесу, що виникають при здійсненні правосуддя в цивільних справах.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення цивільного судочинства. 2. Провадження в суді першої інстанції. 3. Перегляд судових рішень. 4. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах. <p>Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.</p> <p>Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття здобувачами освіти інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей здійснення цивільного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері приватних відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають Цивільний процесуальний кодекс України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про судовий збір», Закон України «Про безоплатну правову допомогу», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», Закон України «Про міжнародне приватне право» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Цивільне процесуальне право – це галузь права, яка включає в себе сукупність розташованих у визначеній системі процесуальних норм, що регулюють суспільні відносини в сфері здійснення правосуддя в цивільних справах судами загальної юрисдикції. Для кожного з учасників процесу в цивільній справі нормами цивільного процесуального права встановлені процесуальні права та обов'язки. Норми цивільного процесуального права визначають хід судового процесу, встановлюють для кожного суб'єкта цивільних процесуальних відносин міру їх належної і можливої поведінки.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави.</p>	

Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю «Право».

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» є формування у студентів системи знань про основні теоретичні положення науки цивільного процесуального права; про механізми судового захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави; про структуру та систему цивільного процесуального законодавства та судової практики його застосування.

Основними цілями вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері цивільного судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навичок правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування судами загальної юрисдикції законодавства та інших джерел цивільного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері цивільного судочинства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.

Спеціальні компетентності:

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
 ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
 ПРН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
 ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
 ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
 ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
 ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	44
семінарські заняття / практичні / лабораторні	64
самостійна робота	72

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5,6	081 Право	3	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Загальні положення цивільного судочинства

Тема №1. Загальні положення цивільного процесуального права	2	2	4
Тема №2. Засади (принципи) цивільного судочинства	–	2	6
Тема №3. Цивільні процесуальні правовідносини: поняття та елементи	2	2	2
Тема №4. Цивільна юрисдикція	2	2	2
Тема №5. Учасники судового процесу	4	6	4
Тема №6. Умови процесуальної діяльності	2	4	2
Тема №7. Докази та доказування в цивільному судочинстві	2	4	6

Модуль II. Провадження в суді першої інстанції

Тема №8. Позов у цивільному процесі	2	4	2
Тема №9. Подання позову до суду. Відкриття провадження у цивільній справі	2	2	4
Тема №10. Провадження у справі до судового розгляду	2	2	4
Тема №11. Судовий розгляд цивільних справ у суді першої інстанції	4	4	4
Тема №12. Рішення суду першої інстанції	2	2	2
Тема №13. Умови та порядок проведення заочного розгляду цивільної справи	–	2	2
Тема №14. Розгляд цивільної справи в порядку спрощеного позовного провадження	2	2	2
Тема №15. Наказне провадження	2	2	2
Тема №16. Окреме провадження	2	6	2

Модуль III. Перегляд судових рішень

Тема №17. Апеляційне провадження	2	4	2
Тема №18. Провадження в касаційній інстанції	2	2	4
Тема №19. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами	2	2	2
Модуль IV. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів			
Тема №20. Звернення судових рішень до виконання	–	2	4
Тема №21. Загальні положення міжнародного цивільного процесу	2	2	4
Тема №22. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні	–	2	4
Тема №23. Відновлення втраченого судового провадження	2	–	2
Тема №24. Альтернативні форми розгляду цивільних справ	2	–	2
ЗАГ.:	44	64	72

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами двох письмових модульних контрольних робіт. Перша модульна контрольна робота виконується на 15 семінарському занятті п'ятого семестру та охоплює теми №№ 1-10. Максимальний бал за контрольну роботу становить 50. Друга модульна контрольна робота виконується на 17 семінарському занятті шостого семестру та охоплює теми №№ 11-24. Максимальний бал за контрольну роботу становить 20.
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/84/2025/01/metodychka-mzpl-denna-forma-1.pdf , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 балів (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається до підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю: 5-й семестр – залік, 6-й семестр – екзамен. У 5-му семестрі студенти здають залік у письмовій формі. Для студентів, які не мають заборгованостей, залік виставляється на останньому семінарському (практичному) занятті, відповідно до п.п. 4.6.1. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у

навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Для студентів, у яких на момент виставлення заліку були заборгованості, залік проводиться письмово, після усіх відпрацювань студентом. Структура білета складається із двох теоретичних питань – по 20 балів кожне, задачі – 20 балів та 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали. В сукупності – 100 балів. Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали. У 6-му семестрі студенти здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 20-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 1 балу, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне та задачі – 10 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль та заноситься у відомість успішності.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://ksud.pnu.edu.ua/denna-forma-navchannia/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-

8. Рекомендована література

1. Науково-практичний коментар. Цивільний процесуальний кодекс України. [Н. Ю. Голубєва та ін.]; за заг. ред. Н. Ю. Голубєвої; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Київ: Юрінком Інтер, 2021. 838 с.
 2. Немеш П. Ф. Курс цивільного процесу : загальна частина : підручник / П. Ф. Немеш, В. П. Феннич. Ужгород: РІК-У, 2020. 807 с.
 3. Цивільне процесуальне право України : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. О. Кучера, А. О. Дутко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 728 с.
 4. Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид. 2-ге, переробл. та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 572 с.
 5. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук, А. Л. Паскар, І. Ю. Татулич; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
 6. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О. В. Гетманцев, Л. А. Кондрат'єва, Л. А. Остафійчук, А. Л. Паскар, І. Ю. Татулич; за ред. О. В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.
 7. Цивільний процес: навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату. [уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.]; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. Харків: ТОВ «Оберіг», 2020. 229 с.
 8. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар/за загальною редакцією Василюк Н. В., Гулька Б. І., Кота О. О. Київ: ВД «Дакор», 2021. 1028 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Петечел Н. М. Цивільне процесуальне право: методичні вказівки та завдання для підготовки до семінарських занять здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня денної форми навчання освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право», спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2024. <https://ksud.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/84/2025/01/metodychka-mzpl-denna-forma-1.pdf>
 2. Петечел Н. М. Цивільне процесуальне право: методичні вказівки та завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня денної форми навчання освітньо-професійної програми «Міжнародне та європейське право», спеціальності 081 «Право». Івано-Франківськ, 2024. <https://ksud.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/84/2025/01/metodychka-mzpl-samost.robota-denna-forma-1.pdf>

Викладач _____ к.ю.н., ст. викл. Петечел Н. М.